

Uudistettu ydinenergialaki eduskuntaan

12.3.2026

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Ydinenergiaa tarvitaan lisää

- Hallitus tavoittelee sähköntuotannon moninkertaistamista Suomessa. Tähän tarvitaan lisää ydinvoimaa.
- Puhtaan sähkön vakaa hinta ja varma saatavuus ovat tärkeitä asioita suomalaisten arjessa sekä tekijöitä, jotka houkuttelevat Suomeen investointeja.
- Hiilivapaa ydinenergiantuotanto edistää myös Suomen ilmastotavoitteiden toteuttamista.
- Ydinvoiman lisääminen edellyttää, että alan lainsäädäntö on ajan tasalla ja edistää hankkeiden sujuvuutta.

Ydinenergialain uudistamisen tavoitteita

- Ydinenergian käyttö on turvallista ihmisten ja ympäristön kannalta ja ydinjätteistä huolehditaan asianmukaisesti. Ydinenergian käyttö säilyy yhteiskunnan kokonaisedun mukaisena.
- Järkevöittää ja sujuvoittaa alan sääntelyä mahdollistaen uudet hankkeet ja teknologiat (kuten pienydinvoimalat eli SMR:t) aiempaa fiksummin.
- Suomi noudattaa ydinenergian käytön turvallisuuteen sekä ydinaseiden leviämisen estämiseen ja ydinmateriaalivalvontaan liittyviä Euratomin ja kansainvälisiä velvoitteita.

Valtioneuvosto antoi hallituksen esityksen uudistetuksi ydinenergialaiksi 12.3.2026

- Hallitusohjelman mukaan ydinenergialaki uudistetaan v. 2026 mennessä.
- Lakiuudistuksen valmistelu on edennyt aikataulussa.
- Valtioneuvosto antoi tänään eduskunnalle hallituksen esityksen ydinenergialaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi.
- Laki ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2027, mikä mahdollistaisi alan toimijoille esimerkiksi periaatepäätöksen hakemisen uudistetuin säännöin vielä tällä hallituskaudella.

Ydinenergialain sisällöstä – eräitä muutoksia nykytilaan

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eräitä keskeisiä muutoksia aiempaan (1/4)

Periaatepäätös yleisluontoisemmaksi

- Ehdotuksen mukaan ydinlaitoshankkeen ensimmäinen kokonaisvaltainen arviointi yhteiskunnan kokonaisedun mukaisuudesta tapahtuisi **periaatepäätöksessä, joka olisi nykyistä yleisluonteisempi.**

Päätöksen ratkaisisi valtioneuvosto, mutta kaikkein pienimpien ydinlaitoshankkeiden osalta työ- ja elinkeinoministeriö. Eduskunnalle lähetettäisiin valtioneuvoston periaatepäätös selontekona.

- Lupamalli olisi modulaarisempi, periaatteellisen päätöksen lisäksi STUK tekisi teknisempiä päätöksiä.

Käytännön esimerkkejä

- Esimerkiksi kymmentä SMR-reaktoria kolmella laitospaikalla koskeva suunnitelma voitaisiin hakea ja hyväksyä yhdessä periaatepäätöksessä. Rakentamislupaa voitaisiin myöhemmin hakea ensin esim. kahdelle reaktorille, sen jälkeen viidelle ja vielä myöhemmin kolmelle.
- Hakija hakee uudelle perinteiselle suuren kokoluokan ydinvoimalaitosyksikölle periaatepäätöstä. Asian ratkaisee edelleen valtioneuvosto, mutta eduskunta saa asiasta tiedon selontekona. Eduskunta ei tee päätöstä periaatepäätöksestä.

Ydinlaitos vaatii aina usean luvan

Valtioneuvosto päättää luvan myöntämisestä:

- Ydinvoimalaitoksen ja ydinpolttoaineen tuotantolaitoksen rakentamiseen, käyttöön ja käytöstä poistoon.
- Loppusijoituslaitoksen (ei kuitenkaan hyvin matala-aktiivisen ydinjätteen loppusijoituslaitos/maaperäloppusijoituslaitoksen) rakentamiseen ja käyttöön.

Säteilyturvakeskus päättää luvan myöntämisestä:

- Ydinteknisen laitoksen rakentamiseen, käyttöön ja käytöstä poistoon.
- Hyvin matala-aktiivisen ydinjätteen loppusijoituslaitos tai maaperäloppusijoituslaitoksen rakentamiseen ja käyttöön.

Eräitä keskeisiä muutoksia aiempaan (2/4)

Jatkossa olemassa olevan ydinlaitoksen käyttö lupaa voidaan jatkaa

- Ydinlaitosten käyttöluvut myönnettäisiin määräajaksi, kuten nykyisinkin.
- Nykyisin käyttö lupaa voidaan hakea uudestaan entisen vanhentuessa.
- Käyttö luvan voimassaoloa olisi jatkossa mahdollista jatkaa säädettyjen edellytysten täytyessä. Harkinta olisi sidottua. Tämä sujuvoittaisi olemassa olevien ydinlaitosten käyttö lupaprosesseja.

Kaivostoimintaan ja uraanin talteenottoon muutoksia

- Mikäli Suomeen syntyisi joskus uraanikaivos, sen luvittamiseen ei enää sovellettaisi ydinenergialakia, vaan toimintaan sovellettaisiin kaivoslakia, ympäristönsuojelulakia, säteilylakia ja muuta lainsäädäntöä. Suomessa ei ole uraanikaivoksia tällä hetkellä.
- Uraanin talteenottolaitosta koskevat vaatimukset ja lupajärjestelmä olisivat soveltuvin osin vastaavat kuin mitä säädettäisiin ydinlaitosten osalta. Puhdistustoimenpiteiden ja jätehuollon velvoitteiden laiminlyönnin varalta vaadittaisiin ydinenergialain mukaisen laitoksen käyttö luvan haltijalta vakuus. Näin rajataan valtion vastuuta tilanteessa, jossa toiminnanharjoittaja on lopettanut toimintansa.

Eräitä keskeisiä muutoksia aiempaan (3/4)

Ydinjätteen tuonti- ja vientikiellon pääperiaate säilyisi

- Ydinjätehuollosta ja sen kustannuksiin varautumisesta säädettäisiin vastaavilla periaatteilla kuin nykyisessä laissa, eli ydinenergian tuottajat vastaavat ydinjätehuollosta ja sen kustannuksista täysimääräisesti.
- Jatkossakin tarkoituksena olisi, että Suomessa syntyneet ydinjätteet loppusijoitetaan Suomessa eikä Suomeen loppusijoitettaisi muissa maissa syntyneitä ydinjätteitä.

Ydinjätehuollon kansainvälisiä palveluita mahdollistetaan

- Tietyissä tilanteissa olisi teknisesti mahdollista ja tarpeellista ostaa ydinjätehuollon palveluita toisesta maasta tai myydä palveluita toiseen maahan ennen loppusijoitusta tai uusiokäyttöä.
- Esimerkiksi toisessa maassa syntyneen käytetyn ydinpolttoaineen kapselointi Suomessa palveluna mahdollistettaisiin.

Eräitä keskeisiä muutoksia aiempaan (4/4)

Kokonaisuudistus kattaisi myös STUK:n säännösten

- Ydinenergiain kokonaisuudistus muuttaisi alan sääntelyä lakitasolla.
- Toimintaa yritystasolla ohjaa merkittävästi Säteilyturvakeskuksen säännöstö, joka uudistettaisiin myös kokonaisuudessaan samaa tahtia lain kanssa.
- Pääperiaatteena turvallisuuden ylläpitävä, mutta mahdollistavampi sääntelykokonaisuus, joka vähentää jopa tuhansia yksityiskohtaisia määräyksiä.
- Osa STUK:n määräysten luonnoksista ollut jo lausunnoilla (*STUK:n asiantuntija paikalla tilaisuudessa*).

Ydinenergiäsäätely on kokonaisuus

- Ydinlaitokseen liittyy myös huomattavasti muuta sääntelyä
- Ydinenergiain muutoksessa muutettaisiin yli kymmentä liitelakia. Esim. poikkeukset rakentamislakiin mahdollistaisivat poikkeuksellisten ydinvoimarakennusten huomioinnin.
- Ydinenergia on otettu huomioon ympäristölainsäädännön uudistusten kokonaisuuksissa, esimerkiksi etusijamenettelyissä.

SMR-laitosten huomioon ottaminen ehdotuksessa

- Ehdotuksessa kohdellaan tasapuolisesti erilaisia ydinenergian hyödyntämismuotoja. SMR-laitokset voivat olla kokoluokaltaan ja teknologialtaan hyvin erilaisia, eikä tarkkaa kokorajaa ole mahdollista yksiselitteisesti määrittää.
- Ehdotukseen on sisällytetty joustomahdollisuuksia, joilla otetaan huomioon tulevaisuuden näkymät SMR-laitosten rakentamisesta.
 - Lupamalla uudistetaan siten, että periaatepäätöksen mukaan mahdollistetaan modulaarisesti etenevä laitosten rakentaminen samalle tai eri laitospaikoille myöhemmin.
 - Ehdotuksen mukaan otetaan käyttöön laitoskonseptin arviointi, jolla saavutetaan tyyppi hyväksynnän kaltaisia tavoitteita
 - Poikkeusmenettelyillä suhteessa muun muassa rakentamislakiin mahdollistetaan ydinlaitoksen rakentamisen ilman, että se täytyy suunnitella kokonaan uudestaan vain Suomea varten.
- Ehdotuksen nojalla annettava uudistettu STUK:n säännöstö ottaa huomioon SMR:t monin tavoin, kuten:
 - Mahdollistetaan ydinenergiaa tuottavien laitosten sijoittelu lähelle kaupunkia ja taajamia.
 - Laitoskonseptin arviointi ("laitosteknologian tyyppin hyväksyminen").
 - Verkostomaiset toimintatavat mahdollistetaan.

Lausuntopalautteesta ja sen huomioon ottamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lausuntopalaute ja sen huomiointi

Lausuntoaika 26.6-25.8.2025, yli 70 lausuntoa

Lausunnoissa suhtauduttiin pääosin myönteisesti esityksen tavoitteisiin ja sen katsottiin vastaavan ajankohtaisiin tarpeisiin

- Runsaasti yksityiskohtaisia kommentteja liittyen esimerkiksi eri viranomaisten tehtäviin, hallintomenettelyihin ja laitesääntelyyn
- Useissa lausunnoissa korostettiin kuntien asemaa ja vaikutusmahdollisuuksia.
- Pienydinvoimaloiden (SMR) ja uusien teknologioiden mahdollistamista pidettiin laajasti kannatettavana
- ydinjätteiden käsittelyä ja loppusijoitukseen liittyviä lausuntoja eri näkökohdista

Esityksen jatkovalmistelussa huomioitiin lausuntopalaute mm. seuraavasti

- Ministeriöiden ja virastojen lausunnoissa esitettyjen yksityiskohtaisten huomioiden perusteella on muokattu useita lainkohtia ja täydennetty perusteluita.
- Kuntien, maakuntaliittojen ja Suomen Kuntaliitto ry:n lausuntojen perusteella kunnan osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia on parannettu.
- Elinkeinoelämän lausuntojen perusteella muun muassa ydinlaitoksen sijaintipaikan, järjestelmien, rakenteiden ja laitteiden sääntelyä on muokattu ja varsinkin perusteluissa on selkeytetty asioita.
- Lausunnonantajien toisistaan poikkeavien näkemyksiä ydinjätteiden viennin, tuonnin ja siirron sekä muualla syntyneen ydinjätteen loppusijoitukseen Suomessa arvioitiin esityksen valmistelussa perusteellisesti ja laaja-alaisesti. Sääntelyä on tarkennettu jonkin verran.

Ydinenergialakia ovat arvioineet useat viranomaistahot valmistelun yhteydessä

- Kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunta (Kuthanek) käsitteli lakia marraskuussa 2025.
- Oikeuskanslerinvirasto ennakkotarkasti lain loppuvuodesta 2025.
- Lainsäädännön arviointineuvosto antoi laista lausunnon tammikuussa 2026. Lausunnon mukaan ydinenergielain kokonaisuudistus on hyvin valmistelu.
- Ydinenergialakiluonnos toimitettiin tiedoksi Euroopan komissiolle marraskuussa 2025 Euratomin perustamissopimuksen artiklan 33 mukaisesti.

Lopuksi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Monet perusasiat säilyvät

- Ydinturvallisuuden korkea taso pidetään ennallaan.
- Ydinjätehuoltoa koskevat pääperiaatteet säilyvät.
- Ydinmateriaalivalvonta hoidetaan aiempaan tapaan.

Puolustusministeriön ydinräjähdekieltoa koskeva esitys käsitellään erikseen

- **Tänään käsitelty ydinenergialaki koskee energiantuotantoa yhteiskunnan käyttöön.** Ydinenergialaki ei jatkossakaan edistä ydinaseiden leviämistä. Tämä varmistetaan ydinmateriaalivalvonnalla.
- **Ydinräjähdekielto (4§) on esityksessä ennallaan suhteessa nykytilaan.**
- **Puolustusministeriössä valmisteltu erillinen ehdotus koskee ydinräjähdekieltoa koskevan pykälän poistamista.** Ehdotus on parhaillaan lausunnoilla 2.4. saakka. ([Lausuntopyyntö](#) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ydinenergialain 4 §:n ja 69 §:n sekä rikoslain 34 luvun 6 §:n muuttamisesta, VN/7624/2026).
- Mikäli molemmat esitykset ovat eduskunnassa yhtä aikaa käsittelyssä, se voi päätöksensä mukaan yhteensovittaa lainsäädännön sisältöä. Asioina nämä liittyvät kuitenkin eri kokonaisuuksiin, toinen energiantuotantoon, toinen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan.
- **Ydinräjähdeiteitä koskevan pykälän mahdollinen poistaminen ei mahdollista ydinaseiden leviämisen edistämistä ydinvoiman tuotannon yhteydessä Suomessa.**

EU:n komissio antoi SMR-strategian 10.3.2026

- Suomi on tehnyt yhdessä samanmielisten EU-maiden kanssa valtavasti töitä EU:n energiapolitiikan muuttamiseksi teknologianeutraaliksi, eli ydinenergian huomioivaksi suhteessa aiempaan. **Suomen ydinenergiaan liittyvä vaikuttamistyö EU:ssa alkaa tuottaa tulosta.**
- EU komission puheenjohtaja **Ursula von der Leyen esitteli SMR-strategian keskeisen sisällön** Pariisissa Nuclear Energy Summit -ydinvoimahuippukokouksen yhteydessä.
- Strategia ennakoi, että SMR-laitosten kapasiteetti EU:ssa voisi kehittyä 17 000 – 53 000 MW tasolle vuoteen 2050 mennessä. **Strategia tunnistaa mahdollisuudet tuottaa SMR-teknologialla sähkön lisäksi muun muassa kaukolämpöä.**
- Strategian toimeenpano edellyttää EU:lta panostuksia sääntely-ympäristöön, rahoitukseen ja osaamisen kehittämiseen, joiden tarkemmassa suunnittelussa strategia toimii tärkeänä tausta-asiakirjana.

Kumottavan ydinenergialain muutosten historia

[740/2025](#); **Huomautus:** muutt. 23 §:ää; Antopäivä: 27.6.2025; Voimassaolo alkaen: 1.1.2026

[1210/2023](#); **Huomautus:** muutt. 52 d §:ää; Antopäivä: 21.12.2023; Voimassaolo alkaen: 1.1.2024

[793/2023](#); **Huomautus:** muutt. 19 §:ää; Antopäivä: 21.4.2023; Voimassaolo alkaen: 1.1.2025

[1233/2021](#); **Huomautus:** muutt. 23 §:ää; Antopäivä: 22.12.2021; Voimassaolo alkaen: 31.12.2021

[269/2021](#); **Huomautus:** muutt. 37, 38, 41, 42, 43, 45, 51, 52, 53 a-53 e, 75 ja 82 §:ää; lis. 38 a-38 d sekä 52 a-52 d §; Antopäivä: 26.3.2021; Voimassaolo alkaen: 1.5.2021

[964/2020](#); Antopäivä: 11.12.2020; Voimassaolo alkaen: 21.12.2020

[862/2018](#); Antopäivä: 9.11.2018; Voimassaolo alkaen: 15.12.2018

[905/2017](#); Antopäivä: 14.12.2017; Voimassaolo alkaen: 1.1.2018

[260/2017](#); **Huomautus:** muutt. 23 ja 25 §; Antopäivä: 5.5.2017; Voimassaolo alkaen: 16.5.2017

[1019/2015](#); **Huomautus:** muutt. 75 §; Antopäivä: 7.8.2015; Voimassaolo alkaen: 1.1.2016

[676/2015](#); Antopäivä: 22.5.2015; Voimassaolo alkaen: 1.7.2015 osittain 1.1.2016

[1148/2013](#); **Huomautus:** muutt. 68 §:ää; Antopäivä: 30.12.2013; Voimassaolo alkaen: 1.1.2014

[499/2013](#); Antopäivä: 28.6.2013; Voimassaolo alkaen: 1.8.2013

[410/2012](#); Antopäivä: 29.6.2012; Voimassaolo alkaen: 1.8.2012 60 a § ja 75 § 4 mom. 1.10.2012

[861/2011](#); **Huomautus:** muutt. 7 m, 7 o ja 68 a §:ää; Antopäivä: 22.7.2011; Voimassaolo alkaen: 1.1.2014

[676/2015](#); Antopäivä: 22.5.2015; Voimassaolo alkaen: 1.7.2015 osittain 1.1.2016

[1148/2013](#); **Huomautus:** muutt. 68 §:ää; Antopäivä: 30.12.2013; Voimassaolo alkaen: 1.1.2014

[499/2013](#); Antopäivä: 28.6.2013; Voimassaolo alkaen: 1.8.2013

[410/2012](#); Antopäivä: 29.6.2012; Voimassaolo alkaen: 1.8.2012 60 a § ja 75 § 4 mom. 1.10.2012

[861/2011](#); **Huomautus:** muutt. 7 m, 7 o ja 68 a §:ää; Antopäivä: 22.7.2011; Voimassaolo alkaen: 1.1.2014

[622/2011](#); **Huomautus:** muutt. 7 q, 21, 75 ja 82 §:ää sekä 23 §; Antopäivä: 10.6.2011; Voimassaolo alkaen: 1.7.2011

[483/2011](#); **Huomautus:** muutt. 74 §; Antopäivä: 13.5.2011; Voimassaolo alkaen: 17.5.2011

[269/2011](#); Antopäivä: 25.3.2011; Voimassaolo alkaen: 1.6.2011

[725/2008](#); **Huomautus:** muutt. 69 §:ää; Antopäivä: 14.11.2008; Voimassaolo alkaen: 12.2.2009 ks. A 57/2009

[342/2008](#); Antopäivä: 23.5.2008; Voimassaolo alkaen: 1.6.2008 43 §:n 2 momentti 1.2.2010

[769/2004](#); **Huomautus:** lis. 25 a ja 75 a §; Antopäivä: 13.8.2004; Voimassaolo alkaen: 30.11.2004 ks. A 868/2004

[1131/2003](#); Antopäivä: 19.12.2003; Voimassaolo alkaen: 1.1.2004

[742/2002](#); **Huomautus:** muutt. 59 §:ää; Antopäivä: 23.8.2002; Voimassaolo alkaen: 1.1.2003

[415/2002](#); **Huomautus:** kum. 72 §, muutt. 69 §:ää ja otsikko, 73 §:ää sekä L:n 738/2000 73 §:ää; Antopäivä: 24.5.2002; Voimassaolo alkaen: 1.9.2002

[880/2001](#); **Huomautus:** muutt. 73 §:ää; Antopäivä: 26.10.2001; Voimassaolo alkaen: 1.1.2002

[738/2000](#); Antopäivä: 30.6.2000; Voimassaolo alkaen: 12.5.2004 ks. A 339/2004

[396/2000](#); **Huomautus:** muutt. 45 §:ää; Antopäivä: 20.4.2000; Voimassaolo alkaen: 1.5.2000

[870/1999](#); **Huomautus:** muutt. 60 §, lis. 60 a §; Antopäivä: 27.8.1999; Voimassaolo alkaen: 29.11.1999

[635/1999](#); **Huomautus:** muutt. 78 §; Antopäivä: 21.5.1999; Voimassaolo alkaen: 1.12.1999

[1077/1998](#); Antopäivä: 18.12.1998; Voimassaolo alkaen: 31.3.1999 ks. A 325/1999

[1078/1996](#); Antopäivä: 12.12.1996; Voimassaolo alkaen: 1.1.1997

[593/1995](#); Antopäivä: 21.4.1995; Voimassaolo alkaen: 1.9.1995

[1420/1994](#); **Huomautus:** ks. A 1589/94, A 1225/1996; Antopäivä: 29.12.1994; Voimassaolo alkaen: 1.1.1995 6 a § ja 32 §:n 1 momentin 2 kohta 30.12.1996

[797/1989](#); Antopäivä: 8.9.1989; Voimassaolo alkaen: 1.1.1990

[1271/1988](#); Antopäivä: 29.12.1988

Kiitos!

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet